

dve stroki gospodarstva bi se niti ne ohranili. Konjerejci zvrčajo krivdo na žrebca, če pri nas le s težavo dosežejo 40% žrebet, dočim jih je v Oldenburgu po 80%, seveda laže je krivdo zvrčati na žrebca, nogo pa sam na vse potrebno gledati. Še celo, kadar kobila zvrže, mislijo, da je kriv plemenski žrebec.

Računati mora znati kmetovalec. Kako pa more bolje ukoristiti mlado kobilo, ki uže tako ni še za vsako delo, nego da od nje izredi žrebe, naj bode že tri ali štiri leta stara, to je vse enako.

Če sem svetoval, naj se gonijo k žrebcu triletne kobile, velja to le za one konjerejce, ki umejo žrebeta tako rediti, da se normalno razvijajo, in vedo, kaka mora biti dobra plemenska kobila. Če se gonijo k žrebcu triletne kobile, ki se niso še dovolj razvile ter so pre-slabe in prelahke, bodo le trpele, če se ubrejijo, posebno pa če se rabijo za pretežka dela.

Torej je tudi tukaj najbolj do tega, da se vsa stvar prav presodi in zvrši, čemur se konjerejec mora priučiti.

Koristi od zgodnje porabe za pleme in za delo je mogoče imeti le, če kobile pametno vzrejamo in za nje dobro skrbimo, drugače je gotova škoda. Te vrstice naj nikogar ne zavedejo, da bi napačno delal, in nihče naj danih navodov napak ne umeje.

Razne reči.

* Kako skrbimo za perutnino po zimi, od tega je mnogo zavisno, kako boče uspevala po leti. Če mora perutnina po zimi prezebat ali pa prebivati po temnih, mrzlih in nesnažnih hlevih, trpi toliko, da se težko po leti opomore. Tudi se mora po zimi perutnini dajati več in boljše hrane. Kakor družim živalim, mora se tudi perutnini skrbeti za dobro pitno vodo, ker žeja živali ravno tako muči, kakor glad. Ko bi kokošim zmrznili grebeni in noge, naj se zmrzli deli drgnejo s snegom ali pa z njim obložijo. Potem naj se izpirajo z galunovo raztopino (1 gram na 30 gramov vode.) Nazadnje naj se zelo utrije z vazelinom ali laškim oljem. Ozeblina na nogah se tudi najprej s snegom ali mrzlo vodo drgnejo, potem pa dobro namazejo z raztopino peklenskega kamena (1 : 20 do 30), ali se pa otekli deli drgnejo z malo zmččenim rogom peklenskega kamena.

* Da poljsko orodje ne zrvavi, prevleče se s špehom in smolo. 3 dele špeha in 1 del smole se vkupje stopi, in orodje prevleče s to zmesjo s četjo ali cunjjo. Na ta način se obvaruje vsako železno ali jekleno orodje.

* Kako preženemo živini uši? Mnoga sredstva, ki se priporočajo za preganjanje uši, niso brez nevarnosti, posebno ona ne, v katerih je živo srebro. Popolnoma neškodljivo in poleg tega še po ceni je umivanje z vodo, v kateri se je kuhal krompir. Pravije, da pomaga, če živinče le edenkrat umijemo s krompirjevko, vendar jo je bolje večkrat, da pogine tudi zalega. Tudi proti kra-

stam neki pomaga ta pripomoček. Solanin, ki je v krompirji in preide v vodo, baje tako zelo vpliva.

Vprašanja in odgovori.

Vprašanje 110. Posestnik v tukajšnji občini ima junčka, ki mu je uže skoraj štiri tedne otekel jezik ter se ves ta čas tudi slini. Kaj je temu vzrok in kako se da to odpraviti? (J. N. na D.)

Odgovor: Otekli jezik in slinjenje oboje očitno kaže da bolezen izvira od pokvarjenega sena. Plesnivo in zaduhlo ter slabo zhranjeno seno provzroči opisano bolezen. Treba le krmo menjati, kar je zlasti sedaj lahko, in bolezen preide sama od sebe. Berite članek o plesnivi krmi v 21. št. letčšnjih „Novic“ na strani 162.

Vprašanje 111. Tu na Dolenjskem blizu Toplic imamo veliko malovrednih košenic. Po njih raste le resa, mah, mleček in nekaj druge malovredne mrve. Zemlja je nerodovitna. Radi bi popravili te košenice. Katere trave naj li sejemo, kje bi jih najceneje dobili in kedaj naj jih sejemo? Kraji so hribovski in kameniti. (J. S. v K.)

Odgovor: Ni je tako slabe zemlje, da bi se ne dala zboljšati, in prav je, ako se tudi po vaših krajih vzdramite ter izkušate svoja zemljišča izboljšati. Zemlja vaših košenic morda ni tako slaba, ali vsaj ni bila, kakor vi menite, le slabo gospodarstvo jo je naredilo slabo in jo še vedno dela slabšo. Ako svoje njive slabo obdelate in še slabše pognojite, veste sami, da vam ne bodo kaj prida rodile. Takisto je pa tudi s košenicami. Vse gospodarstvo po teh košenicah obstoji v tem, da borno travo enkrat pokosite in, če še kaj ostane, pa do čistega popasete. Kakor žito na polji ne more iz ničesar vzrasti, ampak potrebuje gnoja, tako je tudi s travo. Na stotine let kose in pasejo po takih košenicah, da bi pa zemlji kedaj kaj vrnilo, na to pa nihče ne misli. Pričnite košenice primerno obdelovati, in kmalu se vam bode obilo poplačal vaš trud. Res je, da to ni mogoče nagloma, ali v nekoliko letih lahko veliko dosežete. Najprvo odpravite kolikor mogoče kamenje. Za vzgled vam bodi pridni Kraševc. Vse kamenje, ki se da dvigniti, znosite na kupe ali pa naredite iz njega suhe zidove, ki so ob enem najboljši plotovi. Malovredno grmičevje posekajte ter požgite, pepel pa skrbno potresite po rušinah. Če je svet primeren, prevlecite križem prav dobro košenico z brano, če pa to ni mogoče, zvršite to delo z železnimi grabljami. Tudi pognojiti morate košenice, brez gnoja bode vse delo zastoj. Gnoja vam seveda še za njive primanjkuje, kje ga torej vzeti za košenice? Le malo pridnosti, pa ga doboste. Delajte mešanec ali kompost, t. j. zbirajte prav pridno vse odpadke, smeti, pepel, apno itd., strgajte blato s cest in polivajte to šaro z gnojnico, tako narejene kupe večkrat premečite; in dobili bodete toliko izvrstnega gnoja, da se bodete sami čudili, koliko ste prej zametali. Pazite na svojem gno-